

МАЩЕНКО Микола Павлович (12. 01. 1929, с. Мілуватка, нині Сватів. р-ну Луган. обл. — 02. 05. 2013, Київ) — кінорежисер, письменник. Співзасн. (1996) і академік (1997) НАМУ, професор (2007). Народний артист УРСР (1983). Член НСПУ (1993). Держ. премії України ім. Т. Шевченка (1982), ім. О. Довженка (2011). Повний кавалер ордена «За заслуги» (1996, 2008, 2011), орден князя Ярослава Мудрого 5-го (1999) та 4-го (2004) ступ. Закін. Харків. театр. інститут (1953; майстерня [І. Мар'яненка](#)). Від 1957 — реж., 1989–2004 — ген. дир. Київ. студії худож. фільмів ім. О. Довженка. Від 2004 — академік-секр. Відділ. кіномистецтва НАМУ (Київ). Поставив кінокартини: «Повія» (1961), «Радість моя» (1962), «Новели Красного дому» (1963; усі — співавт.), «Хочу вірити» (1965), «Всюди є небо» (1966), «Комісари» (1969), «Іду до тебе» (1971), «Як гартувалася сталь»

(1973, т/ф, 6 серій, за М. Островським), «Шлях до Софії» (1978, т/ф, 5 серій, за С. Дичевим, співавт.), «Овід» (1980, 3 серії, за Е. Войнич), «Карастоянови» (1982), «Паризька драма» (1983), «Напередодні» (1985, за І. Тургенєвим), «Мама, рідна, дорога...» (1986), «Все перемагає любов» (1987), «Зона» (1988, співавт.), «Вінчання зі смертю» (1992), «Богдан-Зиновій Хмельницький» (2008; обидва — співавтор сценарію), стрічки для телесеріалу «Обрані часом»: «Думи мої...», «Творець із божою іскрою» (обидві — 1998), «Ваш вихід, маестро!», «Експертиза: страта божевільням» (обидві — 1999), «Паризька Одиссея» (2000). Автор кн. «Зоря для матері» (1983), «Мамо, рідна, єдина» (1991), «Ви бачили, як плаче птах» (2003), «Спогад про любов. Троє» (2004), «Остання атака» (2005), «Василь Земляк в усмішках Миколи Мащенко» (2006), «Незабутні. Спогади. Нариси. Інтерв'ю» (2016, посмертно; усі — Київ). М. присвячено д/ф Л. Роднянської «Микола Мащенко. Незавершений портрет...» (1999).

Рекомендована література

1. Мусієнко Д. Щасливий дар // Режисери і фільми сучас. укр. кіно. К., 1969;
2. Гужва В., Крыжановский А., Малышевский И. Вся жизнь – атака. Портреты и диалоги. К., 1974;
3. Лемешева Л. Встреча с большой идеей // Укр. кино: проблемы одного поколения. Москва, 1987;
4. Кузьмук В. Космос Миколи Мащенко // Мист. обрії'99: Альм. К., 2000;
5. Брюховецька Л. Син сім'ї довженківців // Кіно-Театр. 2007. № 3.

[Л. І. Брюховецька](#)

Бібліографічний опис:

Мащенко Микола Павлович / Л. І. Брюховецька // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-67296>. – Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).